

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister LZS

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Datum

6 februari 2023

Kenmerk

3513754-1043482-MEVA

Zaaknummer

1043482

Betreft	Overleg FNV en CNV inzake regeling post-COVID
Vergaderdatum en -tijd	8 februari 2023 – 13.00 – 14.00 uur
Vergaderplaats	Uw kamer

Paraaf directeur

Deze nota is tevens voor het vooroverleg op dinsdag 7 februari van 15:15 tot 15:45

1 Aanleiding en doel overleg

Aanstaande woensdag 8 februari 2023 heeft u een overleg met de vakbonden CNV en FNV over de publieke regeling voor zorgmedewerkers met post-COVID. Dit overleg vindt plaats naar aanleiding van hun verzoek om met u in gesprek te gaan over het tijdspad, de hoogte en de afbakening van de regeling.

2 Deelnemers overleg

Het overleg vindt fysiek op VWS plaats, deelnemers zijn:

5.1.2e, 5.1.2e
5.1.2e, 5.1.2e

En vanuit VWS:

5.1.2e, 5.1.2e
5.1.2e

3 Te bespreken punten

Het overleg is een initiatief vanuit de vakbonden, zij hebben aangegeven ten aanzien van de regeling aanvullende ondersteuning voor zorgmedewerkers met u in gesprek te willen gaan over:

- Het tijdspad van de regeling;
- De hoogte van het bedrag aan zorgmedewerkers;

- De afbakening van de groep die in aanmerking zal komen voor de regeling.

De bonden spreken in de brief de hoop uit er samen uit te komen, zodat het kort geding niet meer nodig is en deze door hen kan worden ingetrokken. U heeft hierop per brief van 3 februari jl. gereageerd met de boodschap dat u uiteraard bereid bent om in gesprek te gaan. U hecht waarde aan het treffen van een uitvoerbare publieke regeling voortvloeiend uit de morele verplichting die het kabinet voelt. Daar kan een dergelijk gesprek aan bijdragen. Ten aanzien van de afbakening heeft u in de brief al meegegeven dat hierover reeds overeenstemming is bereikt binnen het kabinet.

5.12e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Kenmerk
3513754-1043482-MEVA

4 Advies en toelichting

Achtergrond publieke regeling

Op 1 februari 2023 heeft u de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de gesprekken die zijn gevoerd met werknemers- en werkgeversorganisaties over een collectieve regeling voor zorgmedewerkers met post-COVID. Werknemersorganisaties hebben bedankt voor deelname aan het overleg. Werkgeversorganisaties hebben uiteindelijk laten weten dat zij niet mee willen en kunnen werken aan een collectieve regeling. De morele en praktisch gewenste betrokkenheid van werkgevers zijn volgens hen onvoldoende grond om gehoor te geven aan de oproep voor een collectieve regeling. Juist vanwege de bijzondere maatschappelijke omstandigheden en de verantwoordelijkheid van de overheid daarbij, verdient een publieke regeling verreweg de voorkeur, aldus de BOZ.

Daarom heeft u in voornoemde Kamerbrief aangekondigd voorbereidingen te treffen voor een publieke regeling. Hiervoor geldt dat deze goed moet werken en uitvoerbaar moet zijn. Voor de nadere uitwerking van de publieke regeling betreft u waar mogelijk de uitkomsten van het kort geding dat de vakbonden jegens de Staat hebben aangespannen.

Achtergrond gesprekken vakbonden en kort geding

- Sinds het begin van de coronapandemie hebben de vakbonden (CNV, FNV, NU'91 en FBZ) meerdere gesprekken gehad met uw voorgangers. Vanaf de herfst 2020 hebben de bonden ook het onderwerp post-COVID als beroepsziekte geagendeerd.
- Deze zomer, onder andere op 13 juli en 18 augustus, is ook gesproken met de bonden over de afbakening, de hoogte van het bedrag en de wijze van uitvoering van een eventuele regeling. Daarbij is benadrukt dat besluitvorming in het kabinet nog moest plaatsvinden.
- De bonden hebben tijdens die gesprekken nadrukkelijk aangegeven geen keuzes te willen maken in de afbakening. Zowel CNV als FNV gaven aan de regeling voor alle sectoren open te willen houden en dat het ook niet beperkt zou moeten zijn tot de eerste golf van maart tot juni 2020.
- Onlangs heeft u een dagvaarding ontvangen voor een kortgeding. Hierin stellen de vakbonden de staat aansprakelijk voor de schade die zorgmedewerkers met post-COVID hebben gelopen. De bonden vorderen een vergoeding van € 22.839,- per persoon, waarbij wordt aangesloten bij andere regelingen voor beroepsziekten. Zij vragen dit voor alle zorgmedewerkers die in 2020 ziek zijn geworden als gevolg van COVID.

Tijdspad

- In het Kamerdebat van 1 februari 2023 heeft u toegezegd de Kamer zo spoedig mogelijk na de uitkomst van de juridische procedure te informeren, naar verwachting is dit april 2023.
- U kunt aangeven dat u alle voorbereidingen voor de regeling en de uitvoering in gang heeft gezet. Desondanks vraagt de uitvoering om zeer veel zorgvuldigheid, onder andere ten aanzien van de beoordeling van de aanvragen in relatie tot de privacy van de desbetreffende zorgmedewerker.
- De bonden hebben eerder uitvoeringsorganisaties aangedragen, onder andere het Instituut voor Asbestslachtoffers (IAS). Deze organisatie gaf aan geen capaciteit te hebben voor de uitvoering omdat zij druk zijn met de uitvoering van de TSB-regeling. Ook het UWV en SVB hebben geen capaciteit voor de uitvoering.
- Dienst uitvoering subsidies aan instellingen (DUS-I) zal daarom de regeling gaan uitvoeren.

5 126

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Kenmerk

3513754-1043482-MEVA

Hoogte van het bedrag

In een eerdere Kamerbrief die ter consultatie is voorgelegd aan de Raad van State is beschreven dat het kabinet dacht aan een bedrag van € 15.000,- euro per zorgmedewerker. Dit bedrag is met het de openbaarmaking van het verzoek om voorlichting bekend geworden. De vakbonden zijn daarmee op de hoogte van dit bedrag, maar het voorstel is nog niet concreet afgestemd in de Ministerraad.

De voorlopige keuze voor een bedrag van € 15.000,- is intern zorgvuldig afgewogen door een vergelijking te maken met andere onverplichte tegemoetkomingen vanuit de overheid, zoals voor de Dutchbatters, de slachtoffers in de jeugdzorg en de Q-koortspatiënten. In dit geval lijkt de aansluiting met de tegemoetkoming voor de Q-koortsuitbraak het meest passend, omdat hiermee de meeste overeenkomsten zijn:

- De gezondheidsklachten worden veroorzaakt door een nieuw virus. Omdat dit een natuurfenomeen betreft, is er geen (rechts)persoon die aansprakelijk is voor de gevolgen.
- Zowel bij COVID als bij Q-koorts ging het om een nieuw en onbekend virus waarvan de mogelijke consequenties bij het uitbreken daarvan toentertijd nog niet konden worden voorzien.
- Het ziektebeeld van chronische Q-koorts en/of Q-koortsvermoeidheidssyndroom (QVS) toont gelijkenissen met het ziektebeeld van post-COVID; in beide gevallen gaat het onder andere vaak om langdurige vermoeidheidsklachten als gevolg van een virusbesmetting.
- De gevolgen van de ziekte zijn daarmee ook vergelijkbaar; in beide gevallen ervaart men verlies van gezondheid en daardoor verlies van werk en kwaliteit van leven. Daarom acht het kabinet dit gekozen bedrag passend.

In de dagvaarding eisen de vakbonden een vergoeding van € 22.839,- per persoon. Met dit bedrag sluiten zij aan bij de Regeling Tegemoetkoming stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB). In eerdere gesprekken tijdens de zomer van 2022 hebben de bonden ook al de suggestie gedaan om voor de hoogte van het bedrag aan te sluiten bij de Regeling TSB.

- Over de hoogte van het bedrag is nog geen besluitvorming geweest in het kabinet. Het is van belang dat het kabinet komt tot een uitlegbaar bedrag

dat in verhouding staat tot eerdere tegemoetkomingen die zijn verstrekt vanuit de overheid. Dit vergt dus een inhoudelijke afweging.

- U kunt de bonden uitnodigen om hun zienswijze en argumentatie op dit punt te delen, zodat die waar mogelijk kunnen worden betrokken.
- Het is tijdens dit overleg echter geen punt van onderhandeling waarover op dat moment een besluit kan worden genomen. Immers, het is van belang dat een en ander uitlegbaar is en dat zal moeten worden gewogen binnen het kabinet.
- NB. In de gesprekken die we in de zomer van 2022 met de bonden hebben gevoerd is reeds aangegeven dat een vergelijking met de TSB-regeling niet aan de orde is: In tegenstelling tot beroepsziekten vanwege gevaarlijke stoffen, wordt COVID veroorzaakt door besmetting met een virus (een zgn. biologisch agens) en is het daardoor een infectieziekte. Bovendien gaat het in het geval van stoffengerelateerde beroepsziekten om situaties waarin tussen de blootstelling aan een gevaarlijke stof en het ontstaan van de ziekte, tientallen jaren kunnen verstrijken. Daar waar de TSB-regeling beoogt de complexiteit van het aansprakelijkheidsvraagstuk te vergemakkelijken (vanwege het tijdsverloop tussen blootstelling en ziektebeeld), beoogt de publieke regeling voor zorgmedewerkers met post-COVID invulling te geven aan een natuurlijke verbintenis en de morele verplichting die het kabinet voelt.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Kenmerk

3513754-1043482-MEVA

De afbakening van de groep

De bonden hebben de wens om *alle zorgmedewerkers die in 2020 werkzaam waren in de zorg, en daarbij in contact kwamen met patiënten/cliënten en/of daar nauw bij betrokken waren*, in aanmerking te laten komen voor de regeling. Zoals gezegd zijn de bonden eerder gevraagd om te komen tot een afbakening, alleen daar wilden zij zich toen niet aan wagen.

Het kabinet heeft besloten om een specifieke groep zorgmedewerkers, zorgmedewerkers die werkzaam waren tijdens de eerste golf (maart-juni 2020), in aanmerking te laten komen voor de regeling.

- Dit is een kabinetsbesluit en daar kunt u niet van afwijken;
- Wel kunt u toelichten waarom er specifiek voor deze groep is gekozen:
 - De eerste golf van de coronapandemie (maart – juni 2020) onderscheidt zich van latere periodes doordat in deze periode de wereld werd overvallen door een pandemie die ongekend was in zijn aard.
 - Daarnaast was in de eerste golf nog weinig bekend over hoe het virus zich verspreidde en wat de precieze risico's op besmetting/overdracht van COVID-19 waren. Dat bracht een aanzienlijk hoger risico op besmetting met zich mee.
 - In de tweede golf kon de opgedane kennis en ervaring op het gebied van de behandelmethodes, het testen en het veilig werken worden benut om de besmettingsrisico's op het werk en breder in de samenleving te beperken.
 - De Raad van State wijst in de voorlichting nadrukkelijk op het belang van objectieve gronden voor het afbakenen van de periode.
 - Deze gronden zijn gevonden in het door het RIVM geschetste onderscheid tussen de eerste en tweede golf.
 - Daarom is er geen objectieve grond om de periode te verlengen.

Advies om niet over in gesprek te gaan:

- Het dringende advies is om niet over de inhoud van het kort geding in gesprek te gaan. Daar loopt immers een procedure voor.

5.1.2e

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Kenmerk

3513754-1043482-MEVA